

F O A I E

pentru

minte, inimă si literatură.

№. 31.

Luni, 4. August

1847.

Бъкърещї 1847, Изліе 24.

Domnule Redactor!

Биневоиңда къ каре аї deskic колóпеле газетелор Дтале тэтълор ачелор че аѣ воит а ворві деспре дшвѣдѣтѣра пѣвлікѣ есте о doवादъ de impoртанда чеа mare а ачестїї честївнї, шї сокотїнд ка орі шї каре къ ам фѣкѣт чева кънд ам пѣс пегрѣ пе хѣртїе, те rog а да ѣп окїѣ ачестор къте-ва феде шї а ле дшїра дп колоанеле Дтале, дакъ ле веї сокотї вреднїче а прїнде ѣп мїавт атенѣїа чїгїторїлор. — Де шї адеcea м'ам възѣт трактат дптрѣво кїп фóрте іреверенѣїос дп азѣїїле зпорскрїї-торї дппзогѣторї, дар тѣ фѣлеск а креде, къ мїшкъторѣл кареле тѣ фаче аѣї дп-дрепта ачест артікол пѣ есте дорїнда де а рѣспонде клеветїрїлор, шї пѣдеждѣеск а тѣ апѣра де орі че персоналїтате, дп-деметнїчїндѣтѣескѣзїв де лѣкрѣрї, іар нїчї декѣм де персоане, де вїїторѣ іар пѣ де трекѣт, вїїторѣл пѣмаї есте ал пострѣ! Ам петрекѣт треї анї дп карїера дшвѣ-дѣтѣрїлор пѣвлїче дп Молдова шї тѣ почїх фѣлї къ персóпеле че ам дпгѣлпїт пе а-чел дрѣм, тречеа пентрѣ мїне пѣмаї ка пїще ѣмбре, фѣрѣ а лѣса дп інїма теа чеа маї мїкѣ ѣртѣ; пѣ ам къѣтат нїчї а-

фекѣїа нїчї ѣра лор; де ам пѣтѣт къщїга шї пе зна шї пе алта, пѣ о сокотеск къ-тре мїне персонал, чї кътре пѣрерїле шї гѣндїрїле ачелеа каре нїмїкнїчеа орі че персоанѣ дп мїнѣа теа шї пѣ тѣ лѣса съ въз декѣт тїперїмеа шї вїїторѣл еї, къчї дп трѣлса пѣмаї въз пеамѣл ромѣ-несп. Де ам пѣтѣт прїчїнѣї стрїкѣчїне, вѣтѣmare саѣ пагѣѣв кѣїва; атѣнчї, акѣм шї totdeauna ам черѣт шї чер ертаре ка іndїvїdѣ, мѣртѣрїсїнд тот одатѣ къ воїѣ кълка шї воїѣ стрївї орі шї кънд воїѣ пѣ-теа пе ачел че опреѣде д' а съ крої ш' а се петеѣї дрѣмѣл пе каре тревѣе съ треакѣ тїперїмеа, къчї пе ачел дрѣм есте перфектївїлїтатеа, шї перфектївїлїтатеа е-сте Dѣmnezeѣ.

Дпкъ дела анѣл 1844 ам дпчепѣт дп фоаїа щїїндїфїкѣ шї лїтерарѣ о serie де артіколе асѣпра дшвѣдѣтѣрѣї пѣвлїче. Скѣрта вїаѣт а ачелѣї жѣрнал пѣ м'а ер-тат а тракта декѣт пѣмаї деспре дшвѣ-дѣтѣра прїмарѣ дѣпрїп сате; маї пе ѣртѣ къѣетасем съ пѣвлїк о брошѣрѣ къ тїт-лѣл дшвѣдѣтѣра пѣвлїкѣ дп прївї-реа еї кътре тревѣїндѣеле сочїале; дар дппрежѣтѣрїле шї пе ачееа м'а сілїг а о dїсcountїнѣа; серїа артіколїлор фойї щїїн-дїфїче о гѣсецїї дп аѣтѣрателе треї колї

тѣхъ, каре конпринд організація дѣвъ-
дѣтѣреі пѣвлѣе цѣрѣнеці. А дѣ сколі пор-
тамѣ пентрѣ прегѣтѣреа дѣвъдѣторѣмор
дѣпрѣ сате тѣперѣмор хотѣрѣдѣ ла ачеастѣ
карѣерѣ дѣ тѣмп де треі анѣ, пѣлѣнгѣ дѣ
въдѣтѣрѣме че аѣ довѣндѣт дѣ сколіме де
ла сате, съ лі се деа: I. Дѣвъдѣтѣрѣ де
лімѣвъ націоналѣ дѣмпѣрѣдѣтѣ дѣ треі анѣ;
дѣ анѣ 1 граматѣкѣ шѣ есерѣдѣдѣ ла ор-
тографѣе шѣ ла компѣнерѣ вѣшѣре, дѣ а
пѣл 2 леа констрѣкція, фортарѣе періоде-
лор шѣ дѣделетѣнічѣрѣ ла компѣнерѣ шѣ дѣ
анѣ ал 3 леа алѣтѣвѣрѣ де скрѣерѣ треѣв-
ічѣіосѣ ла віаца цѣрѣнеасѣкѣ. II. Дѣвъ-
дѣтѣра релѣціі дѣ доі анѣ, дѣ анѣ 1 ве-
кѣл шѣ поѣл тестамѣнт, чѣтѣреа шѣ тѣл
кѣвѣреа вѣвлѣі, чеѣа деспре історѣа еклѣсіа-
стѣкѣ шѣ деспре релѣціа крѣщѣнеасѣкѣ шѣ
дѣ анѣ де ал 2 леа крѣдѣнда шѣ морала
еванѣелѣкѣ. III. Арѣтметѣка кѣ фрѣнѣерѣ
пропорѣдѣі шѣ реголѣ де товѣрѣшѣе. IV.
Дѣеогрѣфіа шѣ історѣа конпрѣнѣнд косто-
графѣа, дѣмпѣрѣдѣрѣме чѣле маі де кѣпетѣ-
неі але пѣтѣнтѣлѣві шѣ дѣеогрѣфіа цѣрѣлор
ромѣнеціі дѣ спѣціал. Dîn історѣе о пре-
скѣртѣре де історѣе дѣпералѣ шѣ історѣа
націоналѣ дѣ спѣціал. V. Дѣ анѣ ал 3
леа дѣсетпѣат о лекѣціе каре свѣт пѣтѣре
де історѣе патѣралѣ шѣ де фѣсікѣ съ ко-
прѣнѣзѣ історѣа пѣнтѣлор чѣлор маі дѣ
треѣвѣндѣте, історѣа довѣічѣлор домѣспѣче,
кѣпошѣнда петрѣлор шѣ пѣтѣнтѣрѣлор дѣ
треѣвѣндѣте ла констрѣкція, пропрѣетѣдѣме
фѣсіче але трѣпѣрѣлор шѣ фѣноменѣле чѣле
маі овѣічѣвѣте. VI. Свѣт тѣлѣ де кѣпо-
шѣнде цѣрѣнеціі дѣделѣеѣам 1 дѣн агрѣ-
кѣлтѣрѣ методѣрѣме чѣле маі кѣвѣічѣіосѣ,
кѣлтѣра деосевѣтелор грѣне шѣ крѣщѣреа
вѣтелор. 2. Рѣдікареа де пѣлѣвѣрѣ а локѣрѣ

мічѣ шѣ дѣтреѣвѣндѣареа екѣтерѣлѣві де ар-
пантар кѣ десѣнѣл лінеар треѣвѣнѣіос ла
ачѣаста, дѣмпѣрѣдѣреа огрѣзілор. 3. Кѣпо-
шѣнда грѣстѣдѣлор шѣ тѣсѣрѣлор дѣтре-
вѣндѣте дѣ цѣрѣме ромѣнеціі. 4. Кѣпо-
шѣнде де дрепт адмѣнѣстратѣв, пѣ кѣт се
атѣнѣе де інтерѣсѣрѣме цѣранѣлор, прѣкѣт
дѣторѣіле кѣтре стат, дѣторѣіле рѣчѣпроче
дѣнтре клѣкашѣ шѣ пропрѣетарѣ шѣчл. VII.
Мѣсіка вокалѣ. VIII. Арѣта дѣдактѣкѣ.

Ачѣсте сколе дѣ пѣтѣр потрѣвѣіт тре-
вѣнѣделор пѣ тот анѣ се скѣдѣзѣ вѣ пѣтѣр
де тѣперѣ карѣ дѣдатѣ съ шѣ гѣсеасѣкѣ лок
ка дѣвъдѣторѣі пѣ ла сате; ачѣсте скѣле
ашѣзѣте дѣ вѣчѣпѣтѣтеа скоалелор де а-
грѣкѣлтѣрѣ дѣ деосевѣте пѣрѣдѣ але прѣп-
чѣпателор дѣвѣ дѣмпѣрѣдѣреа фѣреасѣкѣ а
кѣвалѣтѣдѣлор пѣтѣнтѣлѣві.

Дѣвъдѣторѣі ешѣдѣ дѣн скѣлеле пор-
тамѣ съ аѣвъ а прѣда тѣперѣлор сътѣнѣі дѣ
време де треі анѣ 1. рѣгѣчѣівлѣе, механѣс-
тѣл скрѣерѣі шѣ ал четѣреі шѣ катѣхѣстѣл;
2. історѣа тестамѣнтѣлѣві векѣв, дѣчѣпѣтѣрѣі
де граматѣкѣ, четѣре де лекѣціі морале, де
фѣапте історѣче, калѣкѣл дѣн гѣнд, четѣреа
шѣ скрѣереа дѣфрѣлор, калѣграфѣа, копѣінд
модѣлѣрѣ де кѣвітанѣціі, дѣшѣіндѣрѣі, жѣлѣві
рапорѣтѣрѣі шѣчл., повѣдѣрѣі деспре паза
вѣтелор, хрѣпа лор; 3. історѣа тестамѣнтѣ-
лѣві поѣ, есерѣдѣдѣі де скрѣере дѣктѣндо, че-
ле патѣрѣ операція арѣтметѣче шѣ четѣре
дѣтрѣо карѣе фѣкѣтѣ дѣтрѣадѣнс ка съ фѣе
товарѣшѣл цѣранѣлѣві шѣ каре съ конпрѣн-
зѣ повѣдѣі асѣпра агрѣкѣлтѣрѣеі, деспре дѣм-
пѣрѣдѣреа огрѣзілор дѣ фѣлѣчѣ, погоанѣ шѣ
прѣжѣлѣі, кѣпошѣнде де дѣторѣіле цѣранѣ-
лѣві ка четѣдѣеан шѣ крѣщѣіндѣ, дѣторѣіле кѣ-
тре стат шѣчл.

Дѣперѣа атѣт а сколілор дѣспре сате

прекъм ши а сколелор портале пентрѣ гѣтиреа дѣвѣдѣторіелор, съ пѣ фіе пѣмаі дѣ сарчіна цѣраніелор прекъм есте пѣпѣ акъм дѣ прінципатѣ Валахіі; дар съ кон- трѣвѣаскъ ши пропріетарѣ потрѣвѣт пѣмѣ- рѣлѣ де фаміліі че аре пе мошіа са.

Дѣпѣ челе че ам зіс дѣ ачеле артї- коле деспре дѣвѣдѣтѣра пѣвлікъ дѣпріп- сате дѣмі рѣмѣне фоарте пѣгін а адѣога пентрѣ чеа че прѣведѣ асѣпра дѣвѣдѣтѣ- рѣі пѣвліче прімаре дѣ ораше. Тревѣіо- дѣле ши релациіле орѣшаніелор фіінд ши маі дѣтінсе ши маі комплікате декът але сътеніелор, зрѣеазъ ка ши кѣноцінцѣле лор се фіе маі дѣтінсе, дѣвѣдѣтѣра лор маі десвѣлітѣ потрѣвѣт кѣ ачеле тревѣіоде- Сателе сънт лѣкѣіте де пѣзгарі, де ачеа дѣ скріереа теа тѣтѣ тендінда дѣвѣдѣ- тѣреі сътедї есте агріколъ; орашеле сънт лѣкѣіте де вѣзгері, месеріаші ши комер- циалці, ши тендінда дѣвѣдѣтѣреі лор тре- вѣе съ фіе комерціалъ ши манѣфактѣріалъ; аша дѣвѣдѣтѣра агріколъ, де неапѣратѣ тревѣіондѣ цѣраніелор, дѣ ораше тревѣе дѣ- локѣітѣ де кѣноцінцѣ маі дѣтінсе де арїт- метікъ, де цїпереа кондічелор, де цѣогра- фіе фісікъ, де цѣомертіе практикъ, де ме- ханікъ, де архітектѣрѣ, де десеніѣ, де фї- сікъ ши де хеміе. — Доі ані ка ши дѣ скоалеле дела сате тревѣескъ пентрѣ а де- да пе тіпері кѣ механістѣл четіреі ши скріе- ріі ши пентрѣ дѣвѣдѣтѣрїле елементарѣ че тот отѣл тревѣе съ ле аїбѣ, адікъ кѣ- ноцінда даторіелор ши дрептѣрїелор лѣі ка крѣціп ши четѣдеан.

Де ши дѣпѣ пѣререа теа дѣвѣдѣ- тѣра дѣ скѣлеле де ораше тревѣе съ аїбѣ о дѣтіндере кѣре трече песте тѣрцііле дѣвѣдѣтѣреі прімаре пропрїі, кѣре съ

тѣрцінедѣ маі кѣ сеамѣ ла механістѣл четіріі ши скріеріі ши ла кѣноцінцѣле че- ле маі елементарѣ де катіхіст ши де а- рїтметікъ, дѣкѣт фоарте віне с'ар пѣтеа пѣне класа дѣтре дѣвѣдѣтѣрїле градѣлѣі ал доілеа; дар фіінд кѣ ачеастѣ пѣтіре съ дѣ маі кѣ сеамѣ дѣвѣдѣтѣреі коле- ціале саѣ цїмпасіале, зтаніоре; ам пре- феріт съ ашѣз ачесте сколі дѣтре сколіле прімаре; цѣрманіі ле пѣмескъ сколі де вѣзгері саѣ сколі реале ши копрїнд кѣно- цінцѣ де зп фолос цѣперал (gemeinnützi- ge Kenntnisse).

Ачеастѣ дѣвѣдѣтѣрѣ о дѣпарцѣ дѣ чїнчї ані, доі де дѣвѣдѣтѣрѣ елементарѣ дїн кѣре тѣпѣрѣл ва лѣа челе д'ѣптѣѣ кѣноцінцѣ де четіре, скріере, арїтметікъ ши реліціе ши пе зрѣтѣ ва трече дѣ треі класе зрѣтѣоаре, класе де дѣвѣдѣтѣрѣ спечіалъ саѣ реалъ, дѣ кѣре і съ ва преда :

a) Реліціа дѣ паралелъ кѣ зп трактат де морал аплікат ла даторііле отѣлѣі.

b) Есерцідїі де компѣперѣ дѣ літѣва ротѣпѣаскъ ши маі кѣ деосевіре дѣ стї- лѣл епістолар ши де фачере де контракте ши кѣноцінцѣ де літератѣрѣ ротѣпѣаскъ.

c) Арїтметікъ практикъ комерціалъ.

d) Калїграфіе ши десеніѣ лінеар.

e) Цѣографіа ши історіа прінципателор маі пе ларг, іар а ачелор лалте пеатѣрї пѣмаі пе кѣт прѣвѣск інтересѣрїле комер- чїлѣі ши але індѣстріі, кѣноцінцѣ статї- стїче ши меркантіле.

f) Прінципїі де алѣевѣрѣ ши цѣомер- тіе практикъ ши аплікаціі ла кѣноцінцѣ елементарѣ де механікъ ши де архітектѣрѣ.

g) Кѣноцінцѣ елементарѣ де історіе патѣралъ, де фісікъ ши де хеміе.

h) **Дтвѣдѣтъра** знеі літві стрейне цертанъ, французъ саѣ італянъ.

Треі професорі пот фърте віне слѣжі о асеменеа скълъ, дтпърцінд дттре дѣпші лекціеме дѣпъ кіпѣл зрѣтор: **Дпѣл** дтсърцінат кѣ реліція, літератѣра, цеографіа ші історія; алтѣл кѣ аритметіка аплікатъ, алцебра, цеоетрїа, механіка, фісіка, хеміа ші історія патѣралъ ші чел д'ал треї-леа кѣ десенїѣл лінеар, калїграфіа ші цїперѣа рецістрелор. Ачесте дтвѣдѣтърі съ пот фърте віне комвіна дтпърціндѣле дт треі ані дѣпъ кіпѣл зрѣтор.

А п з л I.

- 2 лекціі пе септѣтѣлъ de реліціе ші морал.
- 3 лекціі de цеографіе.
- 6 лекціі de аритметікѣ аплікатъ ла тревѣ-індеме комерцїѣлї.
- 2 лекціі de історіе патѣралъ.
- 2 лекціі de калїграфіе ші цїперѣа реці-стрелор.
- 2 лекціі de десенїѣ.
- 3 лекціі de літѣвѣ стрейнѣ.

20 лекціі пе септѣтѣлъ.

А п з л II.

- 3 лекціі пе септѣтѣлъ de реліціе ші мо-рал.
- 3 лекціі de історіе цепералъ.
- 6 лекціі de цеоетрїе практикѣ.
- 2 лекціі de десенїѣ.
- 2 лекціі de калїграфіе ші цїперѣа конді-чїлор.
- 4 лекціі de літѣвѣ стрейнѣ.

20 лекціі песте тот пе септѣтѣлъ.

А п з л III.

- 6 лекціі пе септѣтѣлъ de історіе.
  - 3 лекціі de дрепт комерцїал.
  - 6 лекціі de механікѣ аплікатъ ла констрѣкціі, фісікѣ, хеміе.
  - 2 лекціі de десенїѣ.
  - 3 лекціі de літѣвѣ стрейнѣ.
- 20 лекціі песте тот.

Квадрѣл фіекѣрїеа дїптр'ачесте кѣпо-щїнде потрївїт тревѣнделор ші интереселор цѣрїї тревѣе хотѣрѣт ші віне дтсе-мнат de професорї дттр'ѣн кіп кѣвїїчїос.

Келтѣелїме цїперїї ачестор скѣле тревѣе съ прївїаскѣ пе сеатѣ оръшанїлор, ші копїї лор вор пѣтеа іспрѣвї ачеле дт-вѣдѣтърі дттре вѣрста de доїспрезече ші чїпчїспрезече ані.

Деосевїт de ачесте сколе, пептрѣ тревѣїнда вѣргерїлор тревѣеск организате сколе de спедїалїтѣдї дт ратѣл манѣфакторїал ші комерцїал, дт каре ачеї тіперї каре вор вої съ шї факѣ врео професїе съ гѣсіаскѣ дтвѣдѣтъра тревѣїпчїосѣ. Дтделег скѣлі de арте ші месерїї, de комерцї; воїѣ тракта de фіе-каре дїптр'ачесте скѣлі кѣнд ва венї рѣндѣл съ ворѣеск de дтвѣдѣтъра професїоналѣ, ші трек акѣт ла дтвѣдѣтъра градѣлѣ ал доїлеа саѣ колеціалѣ.

(Ва зрѣта.)

СЪСПИНЕЛЕ ДНЕЇ МАТРОАНЕ.

Скоасе дїп пѣдїларѣл знѣї жѣне еретїт.

Дтптрѣдѣчере.

Фрагментеле ачесте кѣлесе дїп пѣдїларѣл з-нѣї еретїт, асѣл кѣт саѣ афлат десѣте аколо, даѣ дтделес кѣ трѣтеазѣ критїка посїдїе а знеї

вѣдѣве креѣѣне, а знеі фетеі авѣте, а знеі мате
 днпресвратъ де прхнчї пропрїї шї адоптаѣї, дн-
 сѣвршїт а знеі орфелїне днпїлатъ де епїтропѣ
 еї, стрїмторатъ де неѣторї пѣтершї че вор а
 о днсоѣї адеменїѣї маї тѣлт прїп стрѣлзкоареа
 зестреї, шї каре не о парте свѣпратъ де сіа
 претїнденѣїлор, не алта днвїнсѣ де драгостеа
 пѣтеаскъ, се опѣне дїп тѣте пѣтерїле шї чеаркъ
 а днторче дела рѣтѣїре, а деѣпта не знїї дїп
 фїї сѣї, карїї дн сїмплїтатеа лор саѣ фѣкѣт пар-
 тїзанї неѣторїлор, ка сѣ кѣноаскъ кѣткъ шїреле
 че ар днсоѣїо де аа доїле, пѣ ле ва фї лор де-
 кѣт вїтрїг, къ ел ва тревѣї сѣ ретѣе пѣрїнте ѣ-
 лор алѣї фїїче сѣар продѣче дїнасемїнеа днсоѣї-
 ре; шї апої днкъ скопѣа адеврѣат пентрѣ кареї
 прїгопескъ тѣпа есте, пѣтаї де а пѣтеа деспѣне
 де пѣтероаса еї авере. Пагѣвѣ де вѣкѣдїле че
 лїнсеск, каре днтрерѣтп кѣтва шїрѣл шї днѣ-
 лесѣл сѣжетѣлѣї. Стїлѣл ачестор фрагменте есте
 маї тѣлт релїѣїос, маї тѣлт понѣлар шї дѣпре
 крїїка фѣкѣтѣ оаре знде не ѣертнїї Дѣнѣреї, е-
 сте шїрѣ не ла знеїле локѣрї де такѣл черѣт де
 фїлолоѣїї пострїї дн скрїерї регѣлате. —

Іашїї 1845.

† . . .

Сѣспїнеле матроанеї.

I.

Дїнтрѣ адѣкѣл інїмеї стрїг кѣтрѣ а-
 чеа пѣтере днпатъ шї /неднѣделеасѣ, не
 бараа лѣтеа днтреагъ о пѣтеще крѣа-
 тор, кѣтрѣ ачеа фїїпѣдѣ неднфїїпдатѣ кѣ-
 носкѣтѣ сѣв деосевїте форме де тѣте по-
 поареле кѣте саѣ стрѣкѣрат шї сѣ стрѣ-
 кор деасѣпра ачестѣї глов мїстерїос; кѣ-
 трѣ ачел маре Дѣмпнезеѣ че сѣ кѣатѣ
 вїнефѣкѣторѣл оаменїлор, пѣрїптеле то-
 тѣлѣї, протекторѣл дрептѣдїї; кѣтрѣ ачеа
 егернѣ проведїпѣдѣ сѣѣнтѣ, дн опорѣл
 кѣреїа дела о марѣїне ла алта се афлѣ
 днѣлѣдате темпѣлрї шї алтаре дїверсе, дн
 каре се просфор лакрїтеле пїетѣдїї; кѣ-
 трѣ ачел Домнѣї зпїверсал дн фаѣа кѣ-

рѣїа пѣ есте пїчї днчепѣт, пїчї сѣѣршїт,
 пїчї треѣкѣт, пїчї вїїтор, пїчї днѣтѣперек,
 пїчї лѣмпїнѣ; дїпаїптеа кѣрѣеа тоатѣ пѣте-
 реа, тоатѣ днѣделепѣтѣнеа пѣтѣптеапѣ се
 перде ка о пѣлѣкѣ че пѣаре фїїпѣдѣ. Стрїг
 дїнтрѣ адѣкѣл інїмеї ка зїмѣрѣл сѣпѣерат
 де ферѣл вѣпѣторѣлѣї, ка шерѣл сѣв вї-
 чѣл Домнѣлѣї сѣѣ, ка дрептѣл сѣв саѣїеа
 днпїлѣторѣлѣї, ка попорѣл овосїт де де-
 спотїсѣм шї тїранїе, ка мартїрїї не роата
 каспелор, ка мѣта кѣреїа і сѣ рѣпѣѣе
 фїїѣл, ка паѣїїле кѣрора сѣ рѣпеште лївер-
 татеа; днсѣѣршїт стрїг преѣкѣт аѣ стрїгат
 попорѣл лѣї Дѣмпнезеѣ сѣв ровїеа Еѣїпѣ-
 тѣлѣї, преѣкѣт аѣ стрїгат днпѣратѣл Ма-
 насї сѣв ровїа Бавїлопенїлор ¹⁾, преѣкѣт аѣ
 стрїгат профїтѣл Іремїеа дн пѣлѣпѣерїле са-
 ле ²⁾, преѣкѣт аѣ стрїгат креѣдїїї овосїдї
 де сете дн рѣсѣвоїѣл Маркоманїк ³⁾, пре-
 кѣт аѣ стрїгат днсѣшїї Хрїстос де не крѣ-
 че, асѣел стрїг кѣтрѣ тїне вѣне Doamne,
 сѣв аскѣлѣдї дѣрероаса тѣпѣїре а вѣдѣвї
 desesperate, лакрїтеле сѣпѣерѣосе але орфа-
 неї днпїлате, ѣететеле інїмеї каре дн
 опорѣл тѣѣ адеса аѣ фост стрѣпѣнсе де
 арте профане; шї дн марѣа та дндѣраре
 се днторчї прївїреа асѣпра ачестѣї пѣ-
 тѣлт пѣлѣгѣрїт де рѣѣтатеа фїїлор оме-
 неїї. . . .

II.

Дн мїпѣтеле дѣререї шї а деспѣдеѣ-
 деї теле, кѣнд епїтропѣл кїемат антїѣїлор
 меї фїї шї аѣ кѣлкат тоате кондїѣїїле кѣ-
 тѣрїеї сале, кѣнд асѣгѣлї пѣ есте пентрѣ
 тїне алѣт декѣт прїгопїторѣл, дефѣнтѣ-

¹⁾ Історїеа сѣѣнтѣ. ²⁾ Idem. ³⁾ Історїеа ро-
 манѣ сѣв Марк-Аврелїе.

торъа, деспоіеторіа меѣ, каре дн фѣриіе лѣи сѣлѣтъчїте деспїкѣндѣ'мї де мїї де орї сїнѣа кѣ варварїеа дн сѣшїтѣ фанатїсѣмѣ лѣи сѣѣ, мї аѣ сорѣїт сѣпцелѣ дѣпре кѣм соарѣ іадѣа сѣфлетелѣ осѣндїділор, шї зїтѣнд де орї че кондігїї, де орї че резон, де орї че даторїї, де орї че дрептате ш'аѣ днплѣнтат профанѣа фѣр дн ініма теа, ацентѣнд кѣ сетѣ моментѣа фаворабіа, дн каре сѣ поатѣ а'мї кѣрѣа віеаца, а тѣ пімічі, а дѣче дн рѣтъчїре не сер. маїї непорочїгїї мѣї фїї деценѣрагїї, а пѣне прецѣ асѣпра капѣлѣи мѣѣ шї а тѣ вінде пѣнгѣрїділор пѣцїторї, дѣпре кѣм т'аѣ фост вѣндѣт не рѣнд, не рѣнд знеї кастѣ віклѣне че саѣ стрѣкѣрат зп вѣак днпрег прѣсте спателѣ мѣлѣ, дѣпре кѣм аѣ вѣндѣт тѣна теа чеа дреантѣ, дѣпре кѣм аѣ вѣндѣт тѣна теа чеа стѣнгѣ, дѣ. пре кѣм аѣ вѣндѣт інгратѣа Іѣда не Домѣа Хрїстос. Дн мїнѣтелѣ кѣнд фага мї се афѣл сѣпцѣратѣ де мїї де рѣне ве. нїпате, не каре задар кат сѣ ле віндѣк кѣ парїелѣ лакрїмѣлор мѣлѣ, кѣнд шѣвѣїнде лѣ'мї пічѣре десѣвѣршїт дѣкѣжѣватѣ сѣв гревтатеа лѣндѣлѣї рѣвіеї нѣ тѣ ажѣтѣ а фачѣ тѣкар зп нас, кѣнд адеѣвѣрагїї мѣї фїї вѣреднїчі де мѣта лор саѣ жѣртѣїт кѣ фѣрѣа дн тѣнѣ апѣрѣндѣмѣ не мїне ма. та лор, пѣнтрѣ каре астѣзї прѣсте тоатѣ фага пѣтѣнтѣлѣї п'аѣ маї рѣмас пічі зп апѣрѣтор; кѣнд сѣрорїе мѣлѣ, пѣнѣ шї дн сѣшї сѣрорїе мѣлѣ, орї каре естѣ по. сїгїеа лор де фацѣ, т'аѣ пѣрѣсїт кѣ то. тѣа, м'аѣ днстрѣїнат кѣ тотѣа, саѣ депѣр. тат кѣ тотѣа, саѣ ісолат кѣ тотѣа; дн сѣвѣршїт дн ажѣнѣа апѣїтоарѣї есїстїнѣе, кѣнд фїї мѣї нѣ маї сѣнт фїї мѣї; кѣнд жѣмѣтатѣ днпре дѣншїї прокѣлгїї прѣтїп.

депцї стѣлгѣндѣї дѣла сїнѣа мѣѣ іаѣ дн пѣрдїт днпре дѣншїї кѣ поѣтѣ інѣер. на. лѣ; кѣнд нѣ маї ам алѣ тѣнѣгѣре дѣ. кѣт а скѣлда дн лакрїмі дѣрїпа ачѣлор че нѣ сѣнт маї мѣлѣ шї а пѣнѣе кѣ а. тар прѣсте рѣнѣлѣ мѣлѣ: стрїг дн адѣн. кѣа інімеї, Дѣмѣзѣлѣ Дѣмѣзѣлѣ мїѣї! апѣрѣмї дрептатеа, спрїжїнѣцѣмї апѣсамї сѣлѣчѣне, скѣтѣмѣ дн геарѣлѣ тїгрїлор днкрѣпѣгадї дн сѣнѣе. Нѣ тѣ пѣрѣсї, кѣ тѣ кѣноцї кѣрѣдїеа інімеї мѣлѣ!

III.

Марїе сѣнѣтѣ фѣчѣарѣ! каре аї прївїт дѣградѣїеа фїїлѣї тѣѣ, дѣпре кѣм прї. вѣск еѣ дѣградѣїеа фїїлор мїѣї, каре аї фост марторѣ хѣлѣї че кѣртѣрарїї шї фѣ. рїсеїї дн каломнїе аѣ фѣкѣт фїїлѣї тѣѣ, дѣпре кѣм сѣнт еѣ марторѣ хѣлѣї че алдї картѣрарї, алдї фѣрїсеї дн лѣкомїе фѣк. непорочїділор мѣї фїї, каре аї вѣзѣт дн. сѣшї крѣчїфїцѣреа дѣмѣзѣескѣлѣї тѣѣ фїї, дѣпре кѣм ам вѣзѣт шї еѣ тоарѣа вѣ. вілор мѣї фїї; каре дн сѣвѣршїт ещї атѣт де вѣлѣ, прѣкѣт сѣнт еѣ де непорочїтѣ, атѣт де марѣ дн пѣтерѣа та, прѣкѣт сѣнт еѣ де марѣ дн пѣнѣтїнѣа мѣа, атѣт де гравнїкѣ ла ажѣтор, прѣкѣт де фѣрѣнѣтѣ дн мї естѣ рѣгѣмїнѣтеа; дакѣ сѣспїелѣ мѣ. лѣ се вор ѣрка пѣнѣ ла тїне; дакѣ вор ажѣнѣе елѣ аколо знде ва фї стѣнд трѣ. нѣл тѣѣ, Марїе сѣнѣтѣ фѣчѣарѣ! атѣнчї адѣгїї амїнѣте де пѣтѣнтѣа каре теаѣ про. дѣс, де пѣтѣнтѣа дн каре саѣ пѣскѣт фїїлѣ тѣѣ, де ачѣастѣ ватрѣ а дѣрѣрїлор. Адѣгїї амїнѣте де пѣдѣжѣеа че ам депѣсѣ дн тїне; адѣгїї амїнѣте кѣ пѣмаї кѣтрѣ тїне ам дат словѣд кѣре еспрѣїлор мѣлѣ, шї ам дес. вѣлїт шї чѣлѣ маї афѣнде сѣкрѣте, не карѣ

n'am кѣтезат але дикреде нічі знеі фінци алтеіа дін тот каосл ачест нешърініт; афарь де тине каре те афлі мамъ ка ші міне; афарь де тине каре аі інімъ прімітоаре де дѣрері ка ші де възкріе, інімъ креатъ пе фада пѣтѣпѣлѣі, дѣпре кѣм есте ші ініма теа креатъ пе фада пѣтѣпѣлѣі, дѣпре кѣм сѣнт ачеле інімі ретъ. чінде дн лавіріпѣл дешертѣлѣі ачестеі лѣмі, ші пентрѣ каре лѣмеа днтреагъ нѣ есте декѣт о хімеръ, о фаталітате, о амаръ стрейнѣтате; акоперетъ сѣз вестнѣпѣтѣл тѣѣ де азѣр, дн каре нѣ стрѣбат сѣпѣділе арѣкате де трѣфіеа отенеаскъ; дн тоарчемі дїгнітате кліропомісітѣ дела стрѣмошіі міеі, пе каре днпільторіі міаѣ рѣпїто; дешѣапѣтѣ фїі міеі дін летардіеа дн каре еаѣ арѣкат елеметеле стрейне; фѣі сѣпѣтѣ фечоаръ сѣз кѣпоаскъ кѣ педіторіі міеі нѣ сѣнт декѣт дѣщманіі лор ші сѣі даі апатемеі, іар фїіі меі сѣз кѣпоаскъ пе адевѣрата лор тѣмъ, пе міне, каре дн дѣрері еам пѣскѣт, дн сѣдорі де сѣпѣце еам хрѣпїт, ші каре тѣ афлѣ гата дн тот міпѣтѣл ашї дешѣаце сіпѣл спре фаворѣл ші прїпнда лор, дндатѣ че еі се вор фаче демні де драгосгеа теа ші вор мерїта вїпекѣвѣптареа пѣрїпѣтѣаскъ.

(Ва зрѣа.)

Нѣшѣрѣл ромѣнілор.

Дн цѣрїле пе знде лѣкѣїеск ромѣніі аѣ пост дін веакѣрї ші пѣлѣ кѣтрѣ зілеле нѣстрѣ фѣрте греѣ а кѣпѣдце нѣшѣрѣл попѣлациеі ші кѣ атѣт маі греѣ ал фїекѣрѣї попор, нѣ нѣмаі пентрѣкѣ стѣнд сѣпѣт осевїте гѣберне ера лѣкрѣ преа цѣрїмонїос

а афла дела фїекаре врепн дат офїціал сігѣр, чї шї маі вѣртос пентрѣкѣ пѣлѣ акѣм зѣчѣа дн чел маі маре інтерес полїтік ал попѣрѣлор, ал стателор шї ал гѣбернелор поастрѣ а аскѣнде кѣт се пѣте маі вїне адевѣратѣл нѣшѣр нѣ нѣмаі ал попѣлациеі, чї шї ал продѣктелор кѣтѣреі цѣрї шї стат, дін ачѣа преа сімплѣ прїчїнѣ, ка лѣкомїа стрѣпїлор сѣз нѣ фїе днщѣпатѣ шї дешѣпѣтатѣ пѣлѣ аколо, днкѣт кѣ орї шї че пред сѣз вреа а пѣне тѣла пе ачесте патрїї дела патѣрѣ сѣзѣтѣсе шї тѣпѣсе; ла каре сокотїм контрївѣдїа, рекрѣтаціа, ажѣтѣреле естраордїнаре кѣте нї се череа шї трѣфіа арїстокрадіеі де а нѣ сѣферї ка сѣз о нѣмере шї пе еа кѣ челалалт попор, де а нѣ о нѣшѣра нїчі декѣт, каре тоате дндемна пе тоцї, пе ромѣні, магіарї, сасї ш. а. ашї аскѣнде нѣмеросїтатеа, саѣ адїкѣ а шї дїнеа токма де пѣкат ашї маі нѣшѣра респектївѣл попор. Де ес. ла пої дн Трансїлванїа знеле комїтате нїчі пѣлѣ а стѣзї нѣ воїрѣ а арѣта стареа попѣлациеі лор, днкѣт дакѣ тотѣш о афлѣт, ачѣеаш есе ла лѣтїнѣ дешѣл де сігѣр прїп матрїкѣлеле преодѣшї, тѣкаркѣ ла днщѣпѣт (1832) шї ачестѣа ешїа фалсе, пентрѣ кѣ попѣрѣле спѣрїпндѣсе де кѣрїоса нѣшѣраре днплїнїтѣ прїп преодї шї препїнд рекрѣтаціе, дшї аскѣпсерѣ маі вѣртос пе фїїї жѣпї; де ачї вїне кѣтва шї ачѣа осевїре а ромѣнілор зпїдї трансїлванї кѣ 54.000 сѣфлете днтре шематїсѣл лор дела 1835 шї днтрѣ чел дела 1842, шї прїчїна ачѣеаста мї се наре кѣ Дн. I. Xing дн дешѣлїнїтреа преа інтересанта са дїсертацие *) нѣаѣ

*) Archiv des Vereins für siebenbürgische Landeskunde, III. Bd. I. Heft, 1847.

респектато де ажънс, iar пої о щим дин есперіандъ преа сїгърѣ.

Ап прівінда попъладіеї тотале а ротънілор лъквиторі ап тоте провинцііле дако панноніче фъсеръм астъдате порочіді а прімі ніще датърі сїгъре дела тъна зпві върват де стат, каре кпоще дин дерегъторіе репортъріле попъладіілор. Ачешаш есте:

Ап Цара ротънеаскъ (офіціал)	2,500,000
Ап Молдавіа (офіціал)	1,500,000
Ап Бесаравіа ла апъл 1829 ера 800,000, акъм пот фї ышор	1,000,000
Ап Трансїлваніа (везї шї матрі- кълеле)	1,250,000
Ап Бълнат, Чапад, Біхар, Сатмар, Марамъръш, Бъковіна	2,000,000

Къ тотел 8,250,000

Ап ачесте датърі німік пѣ есте лп-къркат, чї дин контръ свтеле шї мііле че ар маї фї, пѣ сълт сокотїте. Несте ачестеа адевърел къ тълді рътън пе дин афара катрафіілор (конскріпціілор) ап контраорї кърей сіліонде а гъвернелор стъ шї пентрѣ Молдаво-Ротъніа, внде фъкъндъсе катагра. фїе тот ла 7 ані, тълді се нігълъ шї се скътеск въкъроші сълт арїпеле злора шї а алтора. Саъ зіс лпсъ, къ ла Молдаво-Ротъніа се квлїоїа тотъш а пѣтъра ла о парте пе пвдіоїї гречї, вългарї шї маї пвдіоїї немді шї а пвї местека къ ротънії. Нічі декъм: атът пентрѣкъ пѣтърѣл ачелор націоналі стрїні пе лънгъ компактъл пѣтър ал попъладіеї ротъне пере ка півърїле ап Двалъре, кът шї пентрѣкъ нічі зпїї дин ачеша пѣъ нічі прівїледїз де а форма врео корпораціе сепаратъ, врези стат ап стат, нічі лї сѣфере ледѣа църей, кареа дѣ-

пъ 10 ані чере дела фїекаре стрїн патъ-ралїзаціе, адїкъ лппътъптенїре аша, кът ел пе ачел пътънт пѣ поате фї декът пѣ-маї ротън.

Ачестеа сокотїръм а ле лппъртъшї ачі спре а лпдрепта лп кътва кърїоаселе датърі каре чїркълеазъ деспре пѣтърѣл ротънілор, пе карїї зпїї лї сокотїа ла 5, алдії (Dr. J. Söllner, dr. de дрептърі, къ-пїтан аудїтор) пѣмаї ла 4 міліоне.

М о р а л и т а т е.

Сълт зпеле кърді дин каре тревъе пѣ-маї съ гвстъм, алтеле пе каре тревъе съ ле тълкъм, алтеле лпсфършїт, дар преа пвдіне, пе каре тревъе съ ле рѣтегъм ка съ зіс аша шї съ ле містъм. Історїа фаче пе ом маї лпделепт; поезїа лп фаче маї къ спїрїт; математїка, маї пѣтрѣнзътор; фїлософїа патъралъ маї профънд; моралъ, маї серїос шї маї регълат; реторїка шї діалектїка маї десвѣтътор шї маї пѣтер-нік лп діспѣтъ. Къ зп квлънт ствдііле се скїтѣъ лп пѣравърї.

Съ пѣ есацъръм нічі декъм ідеаа де коръпціа зманїтъдії. Партеа вїедїї лор пе каре оменїї о даъ вїдївлѣї есте преа славъ, компаратъ къ віада лптреагъ. Дака лп апредїареа депрѣвърїї оменїлор, іа чїнева дрепт вазъ фаптеле лор, атъчї кіар чїне-ва се лпшалъ шї лї педрептъдѣще. Дре-птатѣа чере ка чїнева съ іа лп вългаре де сеащъ шї опїніїле челе рътъчїте, ідеїїле челе фалсе асвпра фаптелор, прежвдіїїле пѣскъте де пѣравърїле челе маї домпїторѣ, шї обїчѣїзрїле пе песїндїїт контрактате лп чеї діптъїз ані аї вїедїї. (Длїв.)